

ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิตระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน*

Factors Affecting to the Cultural Awareness of Undergraduate
students, Kasetsart University Kamphaeng Sean Campus

อุรุพร ศิริวิชัยภรณ์ (Uruporn Sirivichayaporn)**

สันติ ศรีสวนแดง (Sunti Srisuantang)***

ประสงค์ ตันพิชัย (Prasong Tanpichai)***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน 2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน กลุ่มตัวอย่าง คือนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2558 จำนวน 385 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วนของตัวแปรคณะและชั้นปี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน มีความตระหนักทางวัฒนธรรมในระดับมาก มีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิตที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 7 ตัวแปร ได้แก่ ความใส่ใจและเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรม ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม พฤติกรรมทางวัฒนธรรม แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประสบการณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรม ความเคย

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

This article is the part of the Master's thesis : Factors Affecting to the Cultural Awareness of Undergraduate student, Kasetsart University Kamphaeng Sean Campus

** นิสิตปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน อีเมลล์ : Uruporn.si@ku.th

The M.S Program student in Human and Community Resource Development, Faculty of Education and Development Sciences, Kasetsart University, Kamphaeng sean campus. E-mail : Uruporn.si@ku.th

*** ภาควิชาการพัฒนทรัพยากรมนุษย์และชุมชน คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน

Department of human and community Resource Development, Faculty of Education and development Sciences, Kasetsart University, Kamphaeng sean campus.

ชินต่อวัฒนธรรม และการรับรู้ข่าวสารทางวัฒนธรรม ตามลำดับ จากการนำตัวแปรทั้งหมดเข้าสู่การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่ามีตัวแปรที่มีผลต่อความตระหนักทางวัฒนธรรม 3 ตัวแปร ได้แก่ ความใส่ใจและเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรม ประสบการณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรม และความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความตระหนักทางวัฒนธรรม, นิสิตระดับปริญญาตรี

Abstract

This research aimed to 1) study the cultural awareness among undergraduate students at Kasetsart University, Kamphaeng Sean Campus. 2) study the factors affecting the cultural awareness among undergraduate students at Kasetsart University, Kamphaeng Sean Campus. A total of 385 undergraduate students registering in 2015 were selected as a sample of the study by using a stratified random sampling method (related to ratio of faculty and Year) and a simple random sampling method. Data were collected using questionnaires and analyzed with descriptive statistic, Pearson correlation and stepwise multiple regression.

The results of this study revealed a high level of cultural awareness among undergraduate students. Meanwhile, the seven factors correlated with the cultural awareness of students at level of significance 0.05 were attention and valuableness of culture, cultural knowledge, cultural behavior, culture data sources, cultural experiences, cultural habits, and perceiving cultural information. The regression analysis, it was found that there were three variables affected which cultural awareness; attention and appreciate, cultural Expedia, and cultural knowledge.

Key word: Cultural awareness, Undergraduate students

บทนำ

ปัจจุบันโลกของเราดำรงอยู่ในศตวรรษที่ 21 ทำให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวมากมาย โดยประเทศไทยเป็นอีกประเทศหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง การเตรียมความพร้อมและการปรับตัวของคนไทยจะช่วยให้สามารถนำศักยภาพที่มีอยู่มาพัฒนาประเทศให้เจริญอย่างเท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557) ทั้งนี้ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จะเป็นเครื่องมือในการเตรียมความพร้อมให้กับคนไทย ประกอบด้วยทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี และทักษะชีวิตและอาชีพ โดยทักษะชีวิตและอาชีพเป็นทักษะที่สำคัญในเรื่องของการปรับตัว การริเริ่มสร้างสรรค์ ทักษะทางสังคมและการข้ามวัฒนธรรม และการมีภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (วิจารณ์ พานิช, 2554) ซึ่งจะช่วยในการออกแบบว่าแนวทางการดำเนินชีวิตในการทำงาน หรือการประกอบอาชีพในอนาคตควรเป็นอย่างไร เพื่อให้สามารถปรับตัวและนำพาประเทศไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองในอนาคต การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน

เพื่อให้เกิดจุดแข็งของภูมิภาค เพิ่มอำนาจการต่อรองและเพิ่มขีดความสามารถทางการค้ากับภูมิภาคใกล้เคียง นอกจากนี้ยังส่งผลให้มีการเดินทางเข้า/ออกของประชากรในแต่ละประเทศได้ง่ายขึ้น เพื่อเปิดโอกาสทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ซึ่งด้านวัฒนธรรมเป็นอีกด้านที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน เนื่องจากในแต่ละภูมิภาค หรือแต่ละประเทศมีบริบทต่างกัน ส่งผลให้วัฒนธรรมในแต่ละประเทศ/ท้องถิ่นต่างกันไป ในปัจจุบันประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีชื่อเสียงทางด้านสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงาม มีเอกลักษณ์ทาง วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่งดงาม เป็นที่ดึงดูดชาวต่างชาติทั้งในแถบเอเชียและยุโรปได้เป็นอย่างดี ทำให้เกิดเรียนรู้ต่างวัฒนธรรมของชาวต่างชาติและคนในชาติที่จะแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมที่ติงงามของตนได้ (ประภัสสร เทพชาตรี, 2552) สถาบันการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งที่ต้องเตรียมความพร้อมให้กับคนในประเทศเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมและศักยภาพที่จะก้าวสู่การเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างเท่าทัน

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นสถาบันการศึกษาที่มุ่งเน้นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ เพื่อให้สามารถพัฒนาประเทศชาติได้ อีกทั้งยังช่วยเตรียมความพร้อม รวมถึงการพัฒนาทักษะด้าน สังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นของนิสิตในการมีปฏิสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพกับผู้อื่น และการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในทีมที่มีความหลากหลาย (ไสว พักขาว, 2556) โดยมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์มีการลงนามความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาต่างประเทศ องค์กรต่างประเทศและองค์กรระหว่าง ประเทศ ให้ทุนการศึกษาและวิจัย และมีกิจกรรมที่พัฒนาศักยภาพของนิสิต เช่น โครงการแลกเปลี่ยนและ ฝึกอบรมกับมหาวิทยาลัยต่างๆ ในแถบเอเชียและสหภาพยุโรป ได้แก่ ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย เป็นต้น (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กองวิเทศสัมพันธ์, 2557) เพื่อให้นิสิตเกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศ กับเพื่อนต่างชาติที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม รวมถึงศึกษาความงดงามของวัฒนธรรมอื่นๆ ที่หลากหลาย อีกทั้งยังมีหลักสูตรการเรียนการสอนที่สอดแทรกความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนไม่ว่าจะเป็นทางด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิตและภาษา (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กองบริการการศึกษา, 2555) เพื่อให้นิสิตมีความรู้ด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมการรับน้อง กิจกรรมส่วนกลางที่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จัดขึ้น และกิจกรรมชมรมด้านศิลปะและวัฒนธรรม (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. สภา ผู้แทนองค์การนิสิต, 2557) ที่ส่งเสริมให้นิสิตมีความรู้ ความเข้าใจ มีประสบการณ์ และเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรม ของนิสิตที่พึงมี ชัดเจนพฤติกรรมให้มีความรักในสถาบัน นับว่าเป็นสิ่งที่จะช่วยเสริมสร้างให้นิสิตเกิดความ ตระหนักในการใช้ชีวิตร่วมกับคนในสถาบัน และนำไปสู่การแสดงออกถึงพฤติกรรมกับบุคคลที่มีวัฒนธรรมที่ แตกต่างได้อย่างเหมาะสม (วิมลพรรณ อภาเวท และฉันทนา ปาปัดถา, 2554)

ความตระหนักทางวัฒนธรรมเป็นองค์ประกอบของสมรรถนะทางวัฒนธรรม โดยองค์ประกอบของสมรรถนะ เชิงวัฒนธรรมของ (Chang, 2007) นั้น ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ 1. การเผชิญวัฒนธรรม (cultural encounter) 2. ความตระหนักเกี่ยวกับวัฒนธรรม (cultural awareness) 3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรม (cultural knowledge/understanding) 4. ทักษะและความอ่อนไหวทางวัฒนธรรม (cultural skill/sensitivity) 5. ความปรารถนาทางวัฒนธรรม (cultural desire) จากที่กล่าวมาข้างต้น ความตระหนักทางวัฒนธรรม เป็นองค์ประกอบหนึ่ง ของสมรรถนะทางวัฒนธรรม ซึ่งมีส่วนในการแสดงออกของบุคคล เนื่องจากเมื่อได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้า ได้แก่ ความรู้ ข้อเท็จจริง ตลอดจนการได้รับประสบการณ์ทางวัฒนธรรมต่างๆ เกิดการประเมินคุณค่า และส่งผลให้เกิดความ

ตระหนักถึงความสำคัญของตนเองต่อสิ่งเร้า อันจะนำไปสู่การแสดงออกเป็นพฤติกรรมในการเคารพและรู้คุณค่าในวัฒนธรรมของตนเอง ยอมรับในวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของผู้อื่น ตลอดจนสามารถที่จะอยู่ร่วมกันระหว่างวัฒนธรรมของตนเองและผู้อื่นได้ (นพวรรณ ยอดธรรม, 2558) ดังนั้น หากนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสนมีความตระหนักทางวัฒนธรรมก็จะสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้ที่มีความต่างทางวัฒนธรรมได้อย่างสงบสุข จากการตรวจเอกสารยังไม่พบว่ามีการศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มความตระหนักทางวัฒนธรรมให้กับนิสิต ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน โดยมุ่งเน้นในการหาปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักทางวัฒนธรรม ซึ่งข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องในการนำไปสู่การจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตให้มีความพร้อมสอดคล้องกับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

สมมติฐานการวิจัย

ตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปร สามารถทำนายความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

ประโยชน์ที่ได้รับ

ผลการวิจัยนี้ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิต และเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จะนำไปใช้ในการวางแผนเพื่อหาแนวทางการส่งเสริมปรับปรุงหลักสูตร หรือใช้กิจกรรมในการพัฒนาความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อให้นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นผู้มีความพร้อมที่จะก้าวเข้าสู่โลกแห่งศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นิยามศัพท์

ความตระหนักทางวัฒนธรรม หมายถึง ความรู้สึกของนิสิตที่แสดงถึงการรับรู้ ความเข้าใจ การคิดได้ การมองเห็นคุณค่า และแสดงออกเป็นพฤติกรรมเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านศิลปวัฒนธรรมที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสนจัดขึ้นและกลุ่มกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมขององค์การนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้แก่ ชมรมดนตรีสากล ชมรมศิลปะการถ่ายภาพ ชมรมอีสาน ชมรมดนตรีไทย ชมรมชาวเหนือ ชมรมคริสเตียน ชมรมชาวไทยใต้ ชมรมนันทรีแบนด์ ชมรมพุทธศาสน์ ชมรมมุสลิม

พฤติกรรมทางวัฒนธรรม หมายถึง การกระทำหรือสิ่งที่นิสิตแสดงออกในการเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรม เช่น การเข้าร่วมกิจกรรม การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม หรือการทำงานร่วมกับเพื่อนต่างกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสนจัดขึ้น ซึ่งเป็นกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม ประกอบด้วยกิจกรรมทางด้านศาสนา กิจกรรมด้านศิลปะดนตรี กิจกรรมด้านประเพณีและวัฒนธรรม

แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรม หมายถึง จำนวนแหล่งข้อมูลทางด้านกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่นิสิตเคยได้รับ เช่น เพื่อน อาจารย์ ป้ายประชาสัมพันธ์ โบปพลิเคชัน บอร์ดประชาสัมพันธ์ ไลน์ เฟสบุ๊ก เป็นต้น

ความรู้ทางวัฒนธรรม หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสนจัดขึ้น ที่นิสิตได้รับ ซึ่งเป็นกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม ประกอบด้วยกิจกรรมทางด้านศาสนา กิจกรรมด้านศิลปะดนตรี กิจกรรมด้านประเพณีและวัฒนธรรม

ประสบการณ์ทางด้านวัฒนธรรม หมายถึง จำนวนครั้งที่นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสนจัดขึ้นในแต่ละชั้นปี รวมแต่ละปีตลอดระยะเวลาที่นิสิตศึกษาในมหาวิทยาลัย

ความใส่ใจและเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรม หมายถึง การเห็นความสำคัญ การเข้าใจความแตกต่าง การยอมรับและเห็นคุณค่าของกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสนจัดขึ้น ซึ่งเป็นกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม ประกอบด้วยกิจกรรมทางด้านศาสนา กิจกรรมด้านศิลปะดนตรี กิจกรรมด้านประเพณีและวัฒนธรรม

ความเคยชินต่อวัฒนธรรม หมายถึง จำนวนวันที่นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสนจัดขึ้น ซึ่งเป็นกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม ประกอบด้วยกิจกรรมทางด้านศาสนา กิจกรรมด้านศิลปะดนตรี กิจกรรมด้านประเพณีและวัฒนธรรมภายใน 1 เดือน

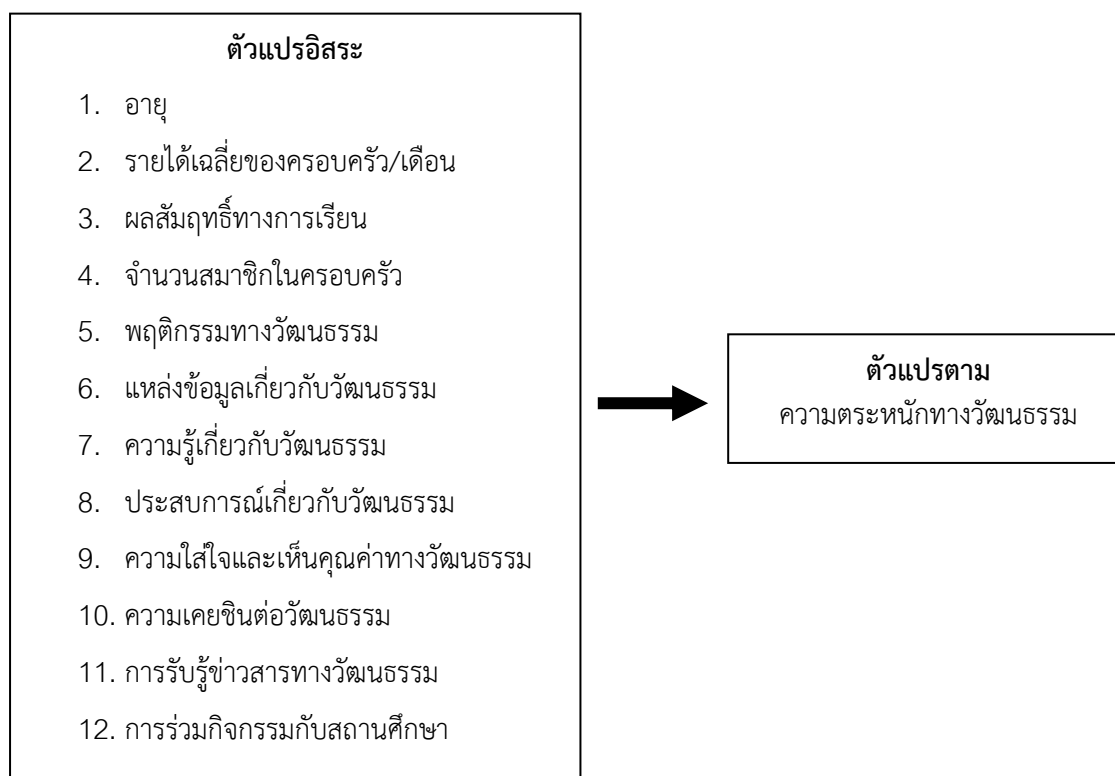
การรับรู้ข่าวสารทางวัฒนธรรม หมายถึง จำนวนครั้งที่นิสิตได้รับข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสนจัดขึ้น ซึ่งเป็นกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม ประกอบด้วยกิจกรรมทางด้านศาสนา กิจกรรมด้านศิลปะดนตรี กิจกรรมด้านประเพณีและวัฒนธรรมจากแหล่งข้อมูลทางวัฒนธรรมต่อเดือน

การร่วมกิจกรรมกับทางสถานศึกษา หมายถึง จำนวนกิจกรรมที่นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสนจัดขึ้น ซึ่งเป็นกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม ประกอบด้วยกิจกรรมทางด้านศาสนา กิจกรรมด้านศิลปะดนตรี กิจกรรมด้านประเพณีและวัฒนธรรม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง เกรดเฉลี่ยสะสมในภาคการศึกษาล่าสุดของนิสิตกลุ่มที่ทำการศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการตรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้คัดเลือกตัวแปรต้นที่อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับความตระหนักของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ทั้งหมด 12 ตัว คือ อายุ รายได้เฉลี่ยของครอบครัว/เดือน จำนวนสมาชิกในครอบครัว พฤติกรรมทางวัฒนธรรม แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรม ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ประสบการณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรม ความใส่ใจและเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรม ความเคยชินต่อวัฒนธรรม การรับรู้ข่าวสารทางวัฒนธรรม การร่วมกิจกรรมกับสถานศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตปริญญาตรีในทุกคณะที่ลงทะเบียนเรียนที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสนในปีการศึกษา 2558 มีจำนวน 12,361 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 5% จะต้องได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 385 คน สำหรับงานวิจัยนี้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random) ตามตัวแปรคณะและชั้นปี โดยแบ่งเป็น 7 คณะและใช้ข้อมูลแต่ละคณะแบ่งเป็นชั้นปี หลังจากนั้นกำหนดสัดส่วนจากชั้นปีเพื่อดำเนินการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี บทความ วารสาร และผลงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างเครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถามความตระหนักทางวัฒนธรรมจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. ทำการสร้างเครื่องมือ โดยนำผลการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถามและแบบวัดความตระหนักทางวัฒนธรรม ได้แบบสอบถามชนิดเลือกคำตอบ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของนิสิตในเรื่อง เพศ คณะ ชั้นปี อายุ รายได้เฉลี่ยของครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบตรวจสอบรายการและเติมคำ

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักทางวัฒนธรรม ประกอบด้วยแบบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales) จำนวน 30 ข้อ แบบทดสอบความรู้ทางวัฒนธรรมปลายปิด ชนิดถูกผิด จำนวน 15 ข้อ และแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 67 ข้อ

ตอนที่ 3 ความตระหนักทางวัฒนธรรม เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales) จำนวน 20 ข้อ

การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบเครื่องมือตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน โดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 แสดงว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหา/วัตถุประสงค์

2. ตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ด้วยการนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับนิสิตเก่ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำนวน 30 คน มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านพฤติกรรมทางวัฒนธรรม เท่ากับ .946 ด้านความใส่ใจและเห็นคุณค่า เท่ากับ .872 ด้านความตระหนักทางวัฒนธรรม เท่ากับ .974 ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบความรู้ทางวัฒนธรรม อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.80

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์แบบเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

ข้อมูลส่วนบุคคลของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน พบว่า นิสิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีจำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 66.8 และเพศชายจำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 33.2 โดยส่วนใหญ่เป็นนิสิตคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 47.3 รองลงมาคือ นิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ กำแพงแสน จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 18.2 และนิสิตคณะเกษตร กำแพงแสน จำนวน 54 คิดเป็นร้อยละ 14.0 เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 รองลงมาคือนิสิตชั้นปีที่ 2 จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 24.2 ตามลำดับ

ข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรต้นและตัวแปรตาม จากการศึกษาตัวแปรต้น พบว่า นิสิตมีอายุเฉลี่ย 20.57 ปี และมีรายได้เฉลี่ยของครอบครัว 44234.33 บาท/เดือน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 2.74 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 3.93 คน และพบว่า นิสิตมีคะแนนพฤติกรรมทางวัฒนธรรมเฉลี่ย 3.55 ซึ่งอยู่ในระดับมาก นิสิตได้รับข้อมูลจากแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมเฉลี่ย 3.79 แหล่ง และมีคะแนนความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมเฉลี่ย 9.98 คะแนน จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน นอกจากนี้ นิสิตยังมีประสบการณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรม ซึ่งหมายถึงจำนวนครั้งที่ นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรม ตั้งแต่ ปี 1 ถึง ปีปัจจุบัน เฉลี่ย 14.79 ครั้ง มีคะแนนความใส่ใจและเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรมเฉลี่ย 3.69 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก มีความเคยชินต่อวัฒนธรรมคือ การเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมต่อเดือนเฉลี่ย 1.36 ครั้ง ส่วนการรับรู้ข่าวสารทางวัฒนธรรม นิสิตได้รับเฉลี่ย 2.08 ครั้งต่อเดือน โดย นิสิตมีคะแนนการเข้าร่วมกิจกรรมกับสถานศึกษาตลอดเวลาที่ศึกษาอยู่เฉลี่ย 10.95 กิจกรรม ดังตาราง 1

ตารางที่ 1 ปัจจัยด้านตัวแปรต้นที่เกี่ยวข้องกับความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน (n = 385)

ตัวแปรต้น (หน่วยนับ)	$\bar{x}$	S.D.
อายุ (ปี)	20.57	1.52
รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน (บาท/เดือน)	44,234.33	46,496.57
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	2.74	1.25
จำนวนสมาชิกในครอบครัว (คน)	3.93	0.46
พฤติกรรมทางวัฒนธรรม	3.55*	0.63
แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรม (แหล่ง)	3.79	2.77
ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม (คะแนน)	9.98	2.62
ประสบการณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรม (ครั้ง)	14.79	8.51
ความใส่ใจและเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรม	3.69*	0.45
ความเคยชินต่อวัฒนธรรม (ครั้ง/เดือน)	1.36	2.87
การรับรู้ข่าวสารทางวัฒนธรรม (ครั้ง/เดือน)	2.08	2.93
การร่วมกิจกรรมกับสถานศึกษา (กิจกรรม)	10.95	5.8

*มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จากการศึกษาความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิต พบว่า นิสิตมีความตระหนักทางวัฒนธรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, S.D = 0.69) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการรับรู้ ด้านการเข้าใจ ด้านการคิดได้ และด้านการมองเห็นคุณค่า อยู่ระดับมากเช่นกัน ($\bar{X} = 4.20$, S.D = 0.57, $\bar{X} = 4.43$, S.D = 0.72, $\bar{X} = 4.04$, S.D = 0.83, $\bar{X} = 4.12$, S.D = 0.70 ตามลำดับ) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

(n = 385)

ความตระหนักทางวัฒนธรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการรับรู้	4.20	0.57	มาก
2. ด้านการเข้าใจ	4.06	0.65	มาก
3. ด้านการคิดได้	4.04	0.83	มาก
4. ด้านการมองเห็นคุณค่า	4.12	0.70	มาก
รวม	4.11	0.69	มาก

ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

จากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน พบว่า มีตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักทางวัฒนธรรมในเชิงบวก 7 ตัวแปร อยู่ในระดับปานกลาง 1 ตัวแปร ได้แก่ ความใส่ใจและเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรม ($r = .473$, $p = .000$) อยู่ในระดับต่ำ 6 ตัวแปร ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ($r = .189$, $p = .000$) พฤติกรรมทางวัฒนธรรม ($r = .171$, $p = .000$) แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรม ($r = .154$, $p = .000$) ประสบการณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรม ($r = .141$, $p = .000$) ความเคยชินต่อวัฒนธรรม ($r = .103$, $p = .043$) และการรับรู้ข่าวสารทางวัฒนธรรม ($r = .103$, $p = .043$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

กำหนดให้ตัวแปร X_1 แทน อายุ X_2 แทน รายได้เฉลี่ยของครอบครัว/เดือน X_3 แทน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน X_4 แทน จำนวนสมาชิกในครอบครัว X_5 แทน พฤติกรรมทางวัฒนธรรม X_6 แทน แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรม X_7 แทน ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม X_8 แทน ประสบการณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรม X_9 แทน ความใส่ใจและเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรม X_{10} แทน ความเคยชินต่อวัฒนธรรม X_{11} แทน การรับรู้ข่าวสารทางวัฒนธรรม X_{12} แทน การร่วมกิจกรรมกับสถานศึกษา แทน และ Y แทน ความตระหนักทางวัฒนธรรม แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม

	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂
X ₁	1											
X ₂	.108*	1										
X ₃	.153*	.107*	1									
X ₄	.040	.108*	.023	1								
X ₅	-	-	-.045	-	1							
X ₆	.169*	.126*		.220*		1						
X ₇	-.068	-.049	-.047	.068	.072		1					
X ₈	.171*	.055	.102*	.130*	-.259*	.089		1				
X ₉	.190*	-.040	-	-.018	.130*	.097	-.043		1			
X ₁₀		.137*								1		
X ₁₁	-.064	.057	.040	-.052	.286*	.142*	.213*	.003			1	
X ₁₂	-.097	.036	-.032	.003	.226*	.185*	.013	.073	.107*			1
Y	.058	-.012	-.003	.100*	.109*	.249*	.105*	.092	.120*	.301*		
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	.132*	-.089	.166*	.104*	.270*	.001	.350*	.740*	-.037	.092	.022	1
	-.025	.015	-.047	.009	.171*	.154*	.189*	.141*	.473*	.103*	.103*	.037

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการนำตัวแปรทั้งหมดเข้าสู่สมการถดถอยในขั้นสุดท้ายของการวิเคราะห์ พบว่ามีตัวแปรที่เข้าสู่สมการทั้งหมด 3 ตัวแปร โดยตัวแปรความใส่ใจและเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรมสามารถอธิบายความแปรปรวนของความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ถึงร้อยละ 22.4 ส่วนตัวแปรที่มีอิทธิพลร่วมกับความใส่ใจและเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรม คือ ตัวแปรประสบการณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรมสามารถอธิบายความแปรปรวนเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 1.9 (r^2 change = .019) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตัวแปรความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมสามารถอธิบายเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 1.0 (r^2 change = .010) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 3 ตัว พบว่า สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรมของนิสิต ได้รวมร้อยละ 25.3 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .503 (ดังตารางที่ 4) และได้สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 1.71 + 0.031 X_{10} + 0.009 X_9 + 0.021 X_8$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = 0.452 Z_{x_{10}} + 0.144 Z_{x_9} + 0.100 Z_{x_8}$$

ตารางที่ 4 ปัจจัยที่ผลต่อความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

รูปแบบ	R ² _{change}	b	Beta	S.E.	t	p-value
ความใส่ใจและเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรม (X ₉)	0.224	0.031	0.452	0.003	9.962	0.000
ประสบการณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรม (X ₈)	0.019	0.009	0.144	0.003	3.239	0.001
ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม (X ₇)	0.010	0.021	0.100	0.010	2.207	0.028

ค่าคงที่ (a) = 1.71, R = .503, R² = 0.253

การอภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน พบว่า มีปัจจัยที่สามารถทำนายความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ได้ถึงร้อยละ 25.3 จำนวน 3 ตัวแปร คือความใส่ใจและเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรม ประสบการณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรม และความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

ความใส่ใจและเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรม เป็นหนึ่งในสามตัวแปรที่มีผลต่อความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กำจร วงษ์ประเสริฐ (2553) ที่พบว่า การให้คุณค่าต่อสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมมีผลต่อความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม โดยความใส่ใจในเรื่องที่เรารู้เปลี่ยนได้หลายระดับตั้งแต่จากความจำเป็น ความต้องการ ความคาดหวัง ความสนใจและอารมณ์ เช่น บุคคลที่สัญจรบนท้องถนนจะมีความต้องการบ้านเมืองที่สะอาด ร่มรื่น มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย นักอนุรักษ์ที่มีความสนใจในเรื่องสภาวะแวดล้อมของบ้านเมืองก็จะใส่ใจและเห็นคุณค่าของธรรมชาติและบ้านเมือง ส่วนนักท่องเที่ยวมีความหวังที่จะได้พบธรรมชาติและบ้านเมืองนั้นว่าเป็นอย่างไร ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการรับรู้ในเรื่องใดของแต่ละบุคคลนั้น ขึ้นอยู่กับว่า บุคคลนั้นใส่ใจและให้คุณค่าในเรื่องนั้นมากน้อยเพียงใด สอดคล้องกับงานวิจัยของทงศักดิ์ ประสบกิตติคุณ (2534) ที่พบว่า ความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนขึ้นกับประสบการณ์และความใส่ใจและเห็นคุณค่าในเรื่องที่รับรู้ เนื่องจากนักเรียนอาศัยในเขตที่ต่างกันย่อมได้รับประสบการณ์หรือได้รับรู้เรื่องราวในสิ่งแวดล้อมที่ต่างกัน และสำหรับครอบครัวที่มีอาชีพต่างกันย่อมทำให้นักเรียนมีความใส่ใจหรือเห็นคุณค่าของสถานการณ์แวดล้อมที่แตกต่างกัน ส่งผลให้นักเรียนมีความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภารัตน์ ธาณรัตน์ (2557) พบว่า ความใส่ใจต่อสภาวะโลกร้อนส่งผลต่อความตระหนักเรื่องสภาวะโลกร้อน กล่าวคือ ความใส่ใจของบุคคลเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่ทำให้เกิดกระบวนการรับรู้ และเลือกที่จะให้ความสนใจและเห็นคุณค่าในสิ่งที่ส่งผลต่อสภาวะโลกร้อน แสดงว่านักเรียนมีอารมณ์ความรู้สึก ความสนใจ ที่ต้องการลดปัญหาสภาวะโลกร้อน

ประสบการณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรม พบว่า มีผลต่อความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพวรรณ ยอดธรรม (2558) ที่ได้มีการทดลองจัดประสบการณ์การเรียนรู้แนววิถีชีวิตประมงพื้นบ้าน พบว่า มีคะแนนความตระหนักทางวัฒนธรรมเพิ่มขึ้นหลังการทดลองชี้ให้เห็นถึงการที่บุคคลเข้าไปอยู่ในสถานการณ์นั้นๆ จนเกิดเป็นประสบการณ์ และส่งผลให้บุคคลนั้นมีความตระหนักเพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิชา รักษศรี (2558) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าของกิจกรรมนันทนาการที่มีผลต่อความตระหนักทางสิ่งแวดล้อม พบว่า การจัดกิจกรรมเป็นการเพิ่มความตระหนักทางสิ่งแวดล้อม ซึ่งการจัดกิจกรรมนั้นถือเป็นการเพิ่มความรู้และประสบการณ์ในเรื่องนั้นๆ เป็นการเพิ่มระดับความตระหนักได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งในงานวิจัยต่างประเทศของ Martin (2014) ได้ทำการศึกษาความตระหนักทางวัฒนธรรมในกลุ่มนักศึกษาพยาบาล พบว่า การรับรู้ ประสบการณ์ส่วนบุคคล และวัฒนธรรมที่ประสบพบเจอนั้นเป็นสิ่งที่ทำให้ระดับความตระหนักทางวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น

ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม มีผลต่อความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิต สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนิษฐา บุชภัก (2556) พบว่า ความรู้มีผลต่อความตระหนัก เมื่อบุคคลมีความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้นอยู่ก่อนแล้ว หากมีสิ่งเร้ามากระตุ้นจึงเกิดความสำนึกหรือความตระหนัก ดังเช่นงานวิจัยของยุพิน ภาคะนันท์ (2542) ที่พบว่า ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และจำนวนหมู่บ้านที่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการพัฒนาประชากรเช่นกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภรา สุนันทกรณ (2555) พบว่า ความรู้มีผลต่อความตระหนัก เนื่องจากการจะเกิดความตระหนักได้ก็ต่อเมื่อผู้มาเยือนต้องได้รับการสัมผัสจากสิ่งเร้าในสภาพแวดล้อมเกิดการรับรู้ และนำไปสู่การเกิดความคิดรวบยอด การเรียนรู้ และความตระหนัก ตามลำดับ การเกิดความตระหนักนั้นต้องเกิดจากการได้รับทราบข้อมูลมากเพียงพอที่จะเกิดการเรียนรู้ ซึ่งนำไปสู่ความคิด และเกิดความตระหนักตามมา อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รสสุคนธ์ เนาวบุตร (2557) ได้ทำการศึกษางานวิจัยเชิงคุณภาพพบว่า การให้ความรู้โดยการสอดแทรกอาชีพและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการจัดหลักสูตรบูรณาการและการจัดกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตรมีส่วนช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมเกิดความรอบรู้ ความตระหนักรู้ มีการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน มี 3 ตัวแปร ได้แก่ ความใส่ใจและเห็นคุณค่า ประสบการณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรม และความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ดังนั้น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์หรือหน่วยงานภายในที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะ ภาควิชา กองกิจการนิสิต หรือชมรมทางวัฒนธรรมต่างๆ ควรให้ความสำคัญในการสร้างความตระหนักทางวัฒนธรรมแก่นิสิต โดยการหาแนวทางในการส่งเสริมกิจกรรมในการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม การหาช่องทางในการให้ความรู้หรือสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมในการเรียนการสอน การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับวัฒนธรรม หรือบูรณาการกิจกรรมเพื่อให้นิสิตเกิดความใส่ใจและเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรม เปิดโอกาสให้นิสิตมีส่วนร่วมในการสร้างกิจกรรมทางวัฒนธรรมเพื่อให้เกิดการเพิ่มประสบการณ์ทางวัฒนธรรมแก่นิสิต ในรูปแบบสังคมจำลองที่แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับโลกแห่งศตวรรษที่ 21 อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการหรือเชิงทดลองในการจัดกิจกรรม โดยมุ่งเน้นโปรแกรมที่ส่งเสริมให้บัณฑิตมีความรู้ทางวัฒนธรรม เกิดความใส่ใจและเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรม อีกทั้งเสริมสร้างประสบการณ์ทางวัฒนธรรมเพื่อเพิ่มความตระหนักทางวัฒนธรรมให้แก่บัณฑิต

2. ควรมีการศึกษากับกลุ่มเป้าหมายกลุ่มอื่นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความตระหนักทางวัฒนธรรมในทุกช่วงวัย

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กำจร วงศ์ประเสริฐ. (2553). “ความตระหนักของประชาชนท้องถิ่นต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม.”

วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต (สิ่งแวดล้อม) มหาวิทยาลัยมหิดล.

ทองศักดิ์ ประสภกิตติคุณ. (2534). “การประเมินคุณค่าความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดตราด.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์-การสอน) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นพวรรณ ยอดธรรม. (2558). “การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนววิถีประมงพื้นบ้านเพื่อส่งเสริมความตระหนักทางวัฒนธรรมในเด็กปฐมวัย.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ปฐมวัยศึกษา) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ประภัสสร เทพชาติ. (2552). **ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน**. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กองบริการการศึกษา คณะกรรมการการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2555).

คู่มือหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2555. กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

_____. กองวิเทศสัมพันธ์ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. **หนังสือรายงานประจำปีกองวิเทศสัมพันธ์ 2557**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

_____. กรรมการการเงิน สภาผู้แทนนิสิต องค์การนิสิต. (2557). **งบประมาณกิจกรรมนิสิต**

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ 2557. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ยุพิน ภาตะนันท์. (2542). “ความรู้และความตระหนักต่อการพัฒนาประชากรของกรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสุพรรณบุรี.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.

รสสุคนธ์ เนาวบุตร. (2557). “แนวทางการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมพหุวัฒนธรรม: กรณีศึกษาชุมชนบ้านป่าละอู อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.” **วารสารวิชาการ Veridian E-Journal 8, 2** (เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม): 420 – 435.

วิจารณ์ พานิช. 2554. **วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บริษัทสถาตาปับลิเคชั่น.

วิจารณ์ ธานีรัตน์. (2557). “ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความตระหนักสู่ภาวะโลกร้อนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิมลพรรณ อภาเวท และฉันทนา ปาปัดถา. (2554). **ความตระหนัก ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมต่อปัญหาภาวะโลกร้อนของประชาชนกรุงเทพมหานครและปริมณฑล**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

ศุทธรา สุนันทรณ. (2555). “ความตระหนักต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรนันทนาการฐานป่าไม้ของผู้มาเยือนน้ำตกโตนงาช้าง จังหวัดสงขลา.” วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุวิชา รัชศรี. (2558). “การพัฒนาความตระหนักทางสิ่งแวดล้อมผ่านกิจกรรมนันทนาการสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.” วารสารวิชาการ Veridian E-Journal 1, 1 (เดือนมกราคม – เมษายน): 1231 – 1242.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557) **โครงการวิจัยเรื่อง การกำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21.** กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

ไสว พิภขาว. (2556). “แนวทางการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยในศตวรรษที่ 21.” วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. เข้าถึงเมื่อ 22 กรกฎาคม 2560. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

http://doi.nrct.go.th//ListDoi/listDetail?Resolve_DOI=10.14456/jgcru.2013.4

ภาษาต่างประเทศ

Chang, Wei-wen. (2007). “The negative can be position for cultural competence.” **Routledge Taylor & Francis Group** 10, 2 (June): 225-231.

Martin-Thornton, Renee. (2014). “A correlational study on the cultural awareness among graduating associate degree nursing students,” The Degree Doctor of Philosophy In Higher Education Administration, University of Phoenix